

IN MEMORIAM

Arie Johannes Dogterom*15 april 1923 - 3 november 2002*

Arie is geboren op het eiland Voorne, in het dorpje Vierpolders, waar zijn ouders een kruidenierswinkel hadden. Al jong had hij een open en waarderend oog voor de natuur die hem omringde. Hij kon hier elke dag van genieten als hij later op de fiets de middelbare school en vervolgens de machinisten school in Brielle bezocht. Het laatste instituut is tegenwoordig Scheepvaart College genaamd.

Dat hij al vroeg in malacologie geïnteresseerd was, blijkt uit de vermelding als respondent in "De Fauna van Nederland" (1943) door Tera van Benthem Jutting.

In de oorlog maakte hij deel uit van het verzet, een periode die diepe indruk op hem heeft gemaakt. Hij heeft het overleefd en ieder jaar op de avond van de 4e mei getuigde hij op de herdenkingsbijeenkomst omtrent het grote goed, waar hij en een aantal gesneuvelde makkers voor stonden.

Na de oorlog heeft hij zijn studie afgemaakt en is gaan varen. Weinig tijd meer voor de Nederlandse malacologie. Maar waar ook ter wereld er een langere stop gemaakt moest worden, bezocht hij het strand om te trachten wat te verzamelen. Een fraaie collectie exoten, in het bijzonder van Zuid-Afrika was hier het resultaat van.

Inmiddels getrouwd en een gezin gesticht heeft hij zich in Oostvoorne gevestigd. Uit die periode dateert onze kennismaking. Na een determinatiesessie, begin jaren '80, vroeg Arie Janssen mij om een monster van ene Dogterom uit Oostvoorne terug te bezorgen, het was toch dicht in de buurt.

Wij bleken veel gezamenlijke interesses te hebben. Vooral de fossielen uit Zeeland waren daarbij favoriet. Helaas was de Brielse kalkfabriek al een aantal jaren gesloten. Arie, inmiddels gepensioneerd, was met een inhaalslag bezig. Vele tochten hebben we samen naar de Kaloot of Domburg ondernomen, teneinde het "gruis-pijl" op niveau te brengen.

In het streekarchief Voorne-Putten heeft hij de archieven van de Brielse Kalkbranderij nagespit, in het bijzonder de logboeken van de schelpenzuigers de "Marie" en de "Ir. van der Walle". Zijn maritieme achtergrond zorgde ervoor dat alle technische details werden nageplozen. Ook de zuiglocaties vormden een interessant gegeven. Tot zijn verdriet waren de logboeken hierin niet al te nauwkeurig, waarschijnlijk omdat er onderweg op een "illegale" d.w.z. niet toegestane plek gezogen werd.

Gedurende zijn ziekte vertelde hij dat het hem speet dat hij nog geen samenvatting had kunnen maken over de schelpenzuigers voor de nieuwe Fossielenatlas. Immers

de Brielse kalkfabriek vormde een belangrijke spil in de hernieuwde studie van de fossielen afkomstig uit Zuid-West Nederland. Ook de studie aan het genus *Turritella* is, wat betreft zijn aandeel niet afgerond geraakt.

Samen met Rinus van den Bosch, Arie en ondergetekende hebben we de laatste jaren de collectie fossiele schelpen van het Rotterdams Natuurhistorisch Museum geïnventariseerd en waar nodig de determinaties geactualiseerd. Dit in het kader van de nieuwe Fossielenatlas. Arie deed dit uiterst serieus, met een bedachtzaam oordeel, een stabiliserende factor.

Ook tijdens vergaderingen bleek, als hij zijn mond open deed, dat er een overwogen argumentatie achter zijn vragen of betoog zat. Handicap, waar hij zeer onder leed, was een zekere doofheid, resultaat van vele jaren machinekamerwerk. Op de rit naar huis, veel vergaderingen bezochten wij gezamenlijk, was er dan ook een gesprek over het aangehoorde en informeerde hij naar de delen die voor hem onverstaanbaar waren geweest. Vaak nodigde hij ons daarna bij hem thuis uit, voor een "oorlam", waar we ons gesprek konden voortzetten. Allerlei onderwerpen kwamen dan ter tafel, want ook op maatschappelijk of filosofisch gebied toonde hij grote interesse. Niet alleen zwaarwichtige zaken kwamen ter tafel, meesterlijk waren zijn voordrachten van anekdotes van het eiland, verteld in het Voorns dialect. Momenten waar je met genoegen aan terugdenkt, helaas, achteraf gezien; te kort en te weinig. Ook op het gebied van literatuur vierde hij zijn verzamelwoede uit. Catalogi en boekenstalletjes bij vergaderingen werden grondig nageplozen, of deze misschien nog een mogelijke aanvulling voor zijn bibliotheek konden leveren.

Aan al zijn ambities is begin 2002 een einde gekomen. Een aantal slopende kwalen deed hem in het verpleegtehuis belanden, waar zijn conditie hem steeds verder in de steek liet. Nog vervuld van plannen voor de toekomst heeft hij het hoofd neer moeten leggen, een verlies, niet alleen ook voor de malacologie, ook als mens en zeer zeker voor zijn vrouw en kinderen. Wij wensen hen sterkte toe met dit gemis. Moge hij in vrede rusten.

Anton Janse, Brielle, 29 december 2002.